

Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național
 Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 32, nr. 1118, 3 decembrie 2024, 8 pagini, 1 leu, www.opinianaționala.ro

32

În decembrie 2024, revista OPINIA NAȚIONALĂ împlinește 32 de ani!
 Vă mulțumim pentru că ne sunteți aproape!
 Mulțumim că ne citiți!

În decembrie 1992 a apărut primul număr al publicației *Opinia națională*. De atunci, neîncetat, Fundația România de Mâine a oferit cititorilor, în primul rând haretistilor, revista, în format fizic și virtual. Suntem, probabil, singura publicație de după 1989 cu apariție neîntreruptă. Am intrat în cel de-al 33-lea an. Mulțumim!

Ai carte, ai parte!

Editura Fundației România de Mâine vă oferă cărți la Târgul de carte *Gaudeamus Radio România!* Sunteți așteptați la **standul 143** și la **spațiile de evenimente**, pentru lansările de carte.

Vezi și paginile 5 și 7

Votul nostru contează.

Mioara VERGU-IORDACHE

Două evenimente se petrec la sfârșitul acestei săptămâni. Ne curățăm și ne lustruim ghetetele, ca să-l convingem pe Moș Nicolae să ne lase, noaptea, cadourile în ele, și le încălzim, duminică, pentru a merge la vot. Mă gândesc că o fi vreo legătură! Sau n-o fi. Adică, unii vor primi daruri, alții nuiele. Nu, nu-mi spuneți că Stalin ar fi zis că: „Nu contează cine votează, contează cine numără voturile”! Nu. Și nu-mi aduceți aminte de Mark Twain: „Dacă votul nostru ar putea schimba ceva, nimeni nu ne-ar mai lăsa să votăm”. Noi trăim în democrație.

Intrăm în sezonul de basm al sărbătorilor de iarnă. Cred că ne-am dori cu toții ca anul acesta Moș Nicolae să ne ajute să alegem bine și restul sărbătorilor să fie liniștite și fericite, ca și viața noastră, în general. Sfântului îi sunt atribuite 21 de miracole. Îl face, duminică, pe cel de-al 22-lea?!

Am sărbătorit, la vot sau la petreceri, Ziua Națională a României. Dar ce i-am oferit, ce-i oferim sărbătoritei? Ea ne ține în casa ei, noi îi distrugem pădurile, îi spurcăm apele, îi poluăm aerul, îi smulgem bogățiile, ne comportăm aiudoma unor copii răsfățați, needucați, cărora totul li se cuvine. Ce i-am oferit, de ziua ei, României, pe care o iubim în felul nostru, ușor superficial, crezând/sperând în veșnicia ei, veșnicie pe care i-o punem în sarcină? Discordie, aroganță, neîmpliniri multe, mari și mici... Petreceri. Petreceri în care ne trecem.

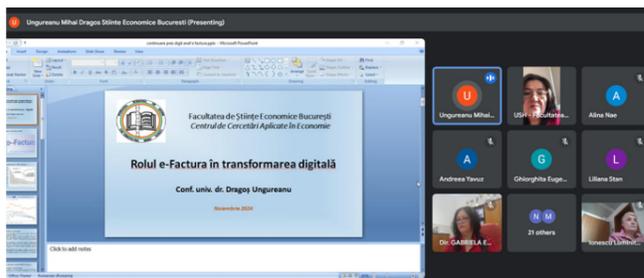
Auzim des despre mândria de a fi român, occidental, american, de a fi frumos, inteligent, elev, student, matematician, actor, sportiv și câte și mai câte mândrii! În toate rezonează mândria de a fi OM, adică „o persoană integră, care întrunește calități morale deosebite, care se remarcă prin cinste și corectitudine”. Limba română ne lasă libertatea de a opta pentru orice fel de mândrie. Pe de o parte, mândria se definește ca „sentiment de mulțumire, de satisfacție, de plăcere, de bucurie; ceea ce produce mulțumire, satisfacție, plăcere, bucurie; sentiment de demnitate, de încredere în calitățile proprii, ceea ce constituie prilej de laudă, de fală, de mulțumire”, pe de alta, limba română dojenește prea apriga mândrie, explicată ca „sentiment de încredere exagerată în calitățile proprii; orgoliu, trufie, îngâmfare”. Vă propun să meditam la mândria de a fi român. Avem motive? Avem remarcabile calități intelectuale, fizice, psihice, o țară frumoasă și bogată, personalități marcante în toate domeniile culturale, științifice, artistice, tehnice, sportive... Având toate motivele de a fi mândri că suntem români, temeinic, profund, real, ne radicalizăm constant în tabere, care, fie hiperbolizează toate calitățile, fie le vestejesc pe toate. Sigur că avem și defecte. Multe defecte ca și multe calități. Nu suntem „buricul pământului”, dar nu suntem nici periferia lumii. Avem trăsături care ne produc satisfacție, mulțumire, altele, din contra. Să fim conștienți de ele, să le creștem pe cele pozitive și să nu le mai alimentăm pe celelalte. Să renunțăm la venerația faptelor minore și să luăm în serios demersurile majore. Să avem încredere în posibilitățile, gândurile și acțiunile noastre. Să ne apropiem mândria, dar nu aceea definită ca orgoliu, trufie, îngâmfare. Să fim mândri că suntem oameni, că suntem români! Haideți la vot!

Facultatea de Științe Economice București a organizat, pe **26 noiembrie 2024**, seminarul cu tema:

ROLUL E-FACTURĂ ÎN TRANSFORMAREA DIGITALĂ

Speaker: conf.univ.dr. Dragoș UNGUREANU, Consilier la Ministerul Finanțelor

» Pagina 3

În perioada noiembrie-decembrie, conf.univ.dr. Adriana AMFIM și DVM Alexandra FLOAREȘ participă, din partea Facultății de Medicină Veterinară, Universitatea Spiru Haret, la un stagiu în cadrul proiectului *CALEISH-H2020-MSCA-RISE-2020*, la Universite Moulay Ismail din Maroc. Stagiul a debutat, în perioada 25-26 noiembrie 2024, cu evenimentul internațional „L'innovation en Afrique du 21 eme Siecle”. Colegii le urează succes în această experiență cu schimburi de informații științifice și culturale la cel mai înalt nivel!

Vine Moș Nicolae!

Vă pregătiți ghetuțele? Ce credeți, primiți cadouri sau o nuielușă?

Știți că Moș Nicolae păzește Soarele pentru a nu se strecura spre tărâmurile de miazănoapte și a lăsa lumea fără lumină și căldură, ajută văduvele, orfanii și fetele sărace, este stăpânul apelor și salvează de la înec corăbierii, apără soldații pe timp de război. Suficiente motive pentru a-l iubi pe Moș Nicolae! La mulți ani tuturor celor care-i poartă numele!

» Pagina 8

Proiectul Wallachia e-Hub este finanțat prin Digital Europe Programme (EC/101083410) - WeH și prin Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF/1147/2/1/161799)

INTRĂ ÎN LUMEA DIGITALĂ PRIN PROIECTUL WALLACHIA eHUB!

Evenimentul este organizat de către Universitatea Spiru Haret pentru manageri și antreprenori din regiunile București-Ilfov și Sud-Muntenia.

Eveniment de training
WeHub Digital

CYBERSECURITY PENTRU MANAGEMENTUL ORGANIZAȚIILOR

ÎNREGISTREAZĂ-TE ACUM:

link către chestionar

<https://forms.gle/eSdivvJWUJaTEyXHD8>

05 DECEMBRIE 2024 - ORA 15.00

ONLINE ȘI ASINCRON

WE HUB
for digital transformation

Vrei să implementezi
proiecte digitale de succes?
Întră pe weh.spiruharet.ro
sau caută-ne pe rețelele sociale.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Proiectul Wallachia eHUB (WEH)
ID proiect: EC/101083410 - WeH; POCIDIF/1147/2/1/161799

Str. Italiană nr. 28, sect. 2; București - România
weh@spiruharet.ro weh.spiruharet.ro

„WeHub Digital” - Cybersecurity pentru managementul organizațiilor.

Sesiune de training gratuită
pentru manageri și antreprenori.

Joi, 5 decembrie 2024, începând cu ora 15.00, va avea loc în cadrul proiectului „Wallachia eHUB” primul eveniment „WeHub Digital” cu tema Cybersecurity pentru managementul organizațiilor, sesiune de instruire destinată managerilor care fac primii pași în domeniul securității cibernetice cât și celor care doresc să înțeleagă și să implementeze măsuri esențiale de protecție împotriva amenințărilor cibernetice pentru organizațiile lor.

Trainingul va avea loc asincron și online, acoperind subiecte esențiale în ceea ce privește securitatea cibernetică: identificarea și evaluarea amenințărilor, gestionarea riscurilor, implementarea măsurilor de protecție, conformitatea cu reglementările și răspunsul la incidente astfel încât, la finalul sesiunii interactive, participanții vor avea cunoștințe și instrumente practice necesare protejării organizației într-un peisaj digital tot mai vulnerabil și dinamic. Transformarea digitală și securitatea cibernetică sunt interconectate și esențiale pentru dezvoltarea și succesul organizațiilor moderne. Pe măsură ce companiile își digitalizează procesele, adoptă noi tehnologii și își migrează datele în cloud, securitatea cibernetică devine un element crucial în susținerea și protejarea acestei tranziții.

Invităm manageri și antreprenori din regiunile de dezvoltare Sud-Muntenia și București-Ilfov să se înscrie scanând QR code pentru a participa gratuit la acest eveniment de training.

Proiectul „Wallachia eHUB” promovează transformarea digitală în regiunile Sud-Muntenia și București Ilfov, facilitând accesul la servicii inovative și tehnologii avansate, oferind organizațiilor și comunităților locale oportunități de creștere economică, eficiență operațională și conectivitate îmbunătățită pe piața globală. Proiectul este implementat de Universitatea „Spiru Haret” alături de alți paisprezece parteneri cu experiență în diferite domenii de digitalizare.

Seria de evenimente „WeHub Digital” va continua pe 11 decembrie 2024 cu organizarea unui training cu tema „Inteligență artificială pentru managementul organizației”, unde manageri și antreprenori pot învăța cum inteligența artificială poate împinge organizația spre succes, dar și provocările aduse de această tehnologie în cadrul companiei.

Informații suplimentare despre evenimentele organizate în proiectul „Wallachia eHUB” sunt disponibile pe <https://weh.spiruharet.ro/>

Redactat: Irina-Elena ANDRONIE
Expert: USH_Specialist

WE HUB
for digital transformation

UNIVERSITATEA SPIRU HARET

Biroul Concursuri

CONCURS

Universitatea Spiru Haret, acreditată prin Legea nr. 443/05.07.2002, modificată prin Legea nr. 320/27.12.2018, anunță concurs pentru ocuparea următoarelor posturi didactice vacante publicate în *Monitorul Oficial al României* nr. 396 din 28.11.2024, partea a III-a:

1. FACULTATEA DE ȘTIINȚE JURIDICE ȘI ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE

Departamentul de Științe Juridice și Științe Administrative

Lector universitar, poziția 27, disciplinele: *Drept administrativ I; Drept administrativ II; Teoria generală a dreptului; Activități de coordonare a practicii de specialitate.*

2. FACULTATEA DE MEDICINĂ VETERINARĂ

Departamentul de Medicină Veterinară

Lector universitar, poziția 24, disciplinele: *Clinică chirurgicală și prelegeri clinice pe specii 1; Clinică chirurgicală și prelegeri clinice pe specii 2; Clinică chirurgicală și prelegeri clinice pe specii 3.*

ANOSR susține parcursul euroatlantic al României

Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR), în calitate de reprezentant legitim al tuturor studenților din România, condamnă orice acțiune care atentează la valorile democratice ale statului român, semnalând importanța majoră de a păstra stabilitatea acestora și direcția de țară europeană, exprimându-și îngrijorarea cu privire la amenințarea adusă asupra statului de drept, cercetării științifice și activității academice și asupra respectării libertăților fundamentale și a drepturilor cetățenești de către mișcările radicale prezente în spațiul public.

Considerăm că orice intenție de abateră de la parcursul euroatlantic, pe care România a încercat să-l consolideze în ultimele două decenii din postura de membru al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) și al Uniunii Europene, reprezintă un avertisment la adresa siguranței și libertăților poporului.

Evenimentele tragice ale secolului XX, ce au marcat poporul român din perspectiva suferinței colective cauzate de regimurile totalitare de natură legionară și comunistă, dar și faptul că au trecut aproape 35 de ani de la Revoluția din decembrie 1989, ne fac să ne expunem neliniștea în privința acestor momente esențiale pentru viitorul dezvoltării României ca stat european, din cauza existenței unor mișcări ce promovează ideologii de ordin extremist, care pun sub

semnul întrebării menținerea României pe traiectoria euroatlantică, amenințând însăși natura democratică a statului pentru care au luptat semenii noștri.

Cu toate că rezultatele alegerilor prezidențiale din primul tur au evidențiat nemulțumirea poporului față de modul în care România a fost condusă de-a lungul anilor, aceasta fiind exprimată în mod complet justificat prin exercitarea dreptului de vot, accentuăm faptul că radicalizarea, populismul, ideologiile extremiste, renunțarea la valorile europene sau amenințarea drepturilor fundamentale ale omului nu reprezintă soluții reale pentru asigurarea dezvoltării statului român.

Peisajul politic în care se află societatea românească la momentul actual reprezintă un semnal de alarmă ce nu poate fi ignorat de către partide, fapt pentru care solicităm ca acestea să prioritizeze dezideratele cetățenilor, să se angajeze la acțiuni concrete care să nu fie asumate doar la nivel declarativ, să-și revizuiască agenda politică și de guvernare și să susțină lideri competenți ai partidului, astfel încât cetățenii să simtă că sunt reprezentați de factori de decizie care le înțeleg problemele cu adevărat și caută soluții în consecință. Este necesară conștientizarea clasei politice cu privire la faptul că, dacă aceste carențe nu vor fi tratate cu maximă seriozitate, pericolul extinderii curentelor extremiste va

continua să planeze asupra democrației românești.

Responsabilitatea cetățenilor de a rămâne uniți și de a se informa corect este vitală în acest moment critic, astfel că subliniem importanța punerii sub semnul întrebării și verificării veridicității oricărei informații, în așa fel încât votul exprimat în zilele de 1 și 8 decembrie 2024 să fie lipsit de orice formă de dezinformare.

În calitate de federație națională reprezentativă a tuturor studenților, condamnăm orice declarație realizată în spațiul public care pune la îndoială rezultatele cercetării științifice sau promovează ignoranță față de acestea, fapt pentru care îndemnăm toate instituțiile de învățământ superior să se poziționeze împotriva oricăror acțiuni de acest tip, menite să pericliteze credibilitatea mediului universitar.

ANOSR susține parcursul euroatlantic al României în baza valorilor esențiale ale unei democrații funcționale, precum libertatea, egalitatea, și respectarea demnității umane, a drepturilor omului și inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților și este împotriva oricărei tentative de deviere de la acestea.

***

Pentru detalii și informații suplimentare, vă stăm la dispoziție:

Sergiu COVACI. Președinte ANOSR
0740161243 | sergiu.covaci@anosr.ro

Opinia
națională

ISSN 1221-4019
ISSN 1841-4265 (online)
www.opinianaționala.ro
www.facebook.com/opinianaționala

Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București
Telefon/fax: 021 316 97 91
Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87,
interior 168
e-mail: opinia@spiruharet.ro

ISO 9001 certificat nr. 639C

TEHNOREDACTARE: Vasilichia Dinu

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației *Opinia Națională*. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ

este editată de

FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE

Tiparul executat de

TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE

Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.

Facultatea de Științe Economice București a organizat, pe 26 noiembrie 2024, seminarul cu tema:

ROLUL E-FACTURA ÎN TRANSFORMAREA DIGITALĂ

Speaker: conf.univ.dr. Dragoș UNGUREANU, Consilier la Ministerul Finanțelor

În data de 26 noiembrie 2024, Facultatea de Științe Economice București din cadrul Universității „Spiru Haret” a organizat un eveniment on-line de mare interes, cu tema „Rolul e-Factura în transformarea digitală”. Evenimentul s-a bucurat de un mare interes în rândul studenților, masteranzilor, dar și a cadrelor didactice, care au aflat ultimele noutăți în materie fiscală și ultimele soluții de natură digitală, cu privire la sistemul E-factura și E-TVA.

Comunicarea a fost elaborată de un foarte bun specialist, **conf.univ.dr. Dragoș Ungureanu**, care a analizat implementarea E-Factura în sistemul fiscal din România, modul în care influențează tranzacțiile financiare și avantajele utilizării sistemului electronic la nivelul companiilor și instituțiilor publice.

Proiectul „E-factura – sistem obligatoriu de facturare electronică” a fost demarat în luna martie 2020 de către Ministerul Finanțelor și Agenția Națională de Administrare Fiscală, în vederea eficientizării colectării impozitelor și taxelor, vizând în principal îmbunătățirea și consolidarea gradului de colectare a TVA și prevenirea/combaterea evaziunii fiscale. Proiectul referitor la Spațiul Privat Virtual (SPV) a fost demarat în anul 2014.

Domnul conf. univ.dr. Dragoș Ungureanu a explicat cum decizia de dezvoltare a

proiectului de facturare electronică în România a fost luată după analizarea modului în care Italia a aplicat facturarea electronică generalizată atât pe relația „Business to Government” (B2G), cât și pe relația „Business to Business” (B2B) și presupune etape de proces care să permită comensurarea efectelor asupra mediului economic și gestionarea eficientă a datelor recepționate.

Ulterior, prin Ordonanța de Urgență a Guvernului 120/2021 s-a reglementat administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura în România, iar în prezent acest sistem funcționează cu succes la nivel național. Toți agenții economici emit facturile în format E-factura, documente care sunt încărcate ulterior pe spațiul privat virtual (SPV). În prezent, facturarea electronică este obligatorie atât pentru relația „Business to Government” (B2G), cât și pe relația „Business to Business” (B2B), însă de la data de 1 ianuarie 2025, facturarea electronică se implementează și pentru relația între companii și consumatorii finali (B2C). În consecință, toate persoanele fizice care emit facturi către consumatorii vor trebui să le raporteze în sistemul RO e-Factura.

Recent, au fost adoptate noi măsuri pentru digitalizarea administrației fiscale,

adică au fost aprobate procedurile pentru implementarea decontului precompletat e-TVA pentru persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA. Astfel, noile reglementări fiscale au aprobat, atât modul de implementare a decontului precompletat RO e-TVA, cât și modul de guvernare raportat la atribuțiile autorităților implicate în gestionarea acestuia. Totodată, în cadrul conferinței a fost explicat modul de implementare a sistemului de facturare electronică și pentru tranzacțiile între firme și consumatorii finali (B2C), în mod opțional în perioada 1 iulie 2024 – 31 decembrie 2024 și în mod obligatoriu începând cu data de 1 ianuarie 2025.

Necesitatea implementării sistemului RO E-factura și E-TVA

După cum a arătat domnul conf.univ.dr. Dragoș Ungureanu, importanța sistemului național privind factura electronică RO E-Factura derivă din necesitatea combaterii ferme a fenomenului de fraudă fiscală și a decalajului la TVA, printr-o nouă abordare a conformării în materie de TVA, ținând cont de angajamentele asumate prin PNRR, respectiv:

- creșterea ponderii veniturilor colectate cu 2,5 puncte procentuale (p.p.) până la final de 2025 (față de valoarea de referință a indicatorului din 2019);
- reducerea decalajului la TVA cu 5 puncte procentuale (p.p.) până în 2026 (față de valoarea de referință a indicatorului din 2019).

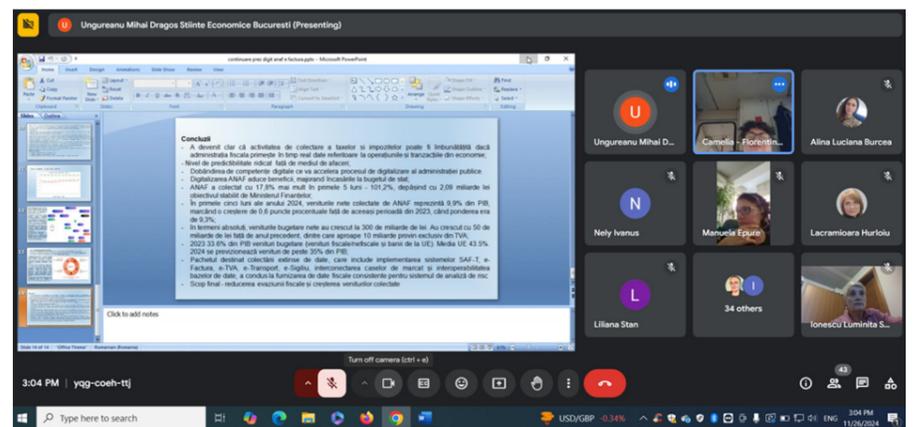
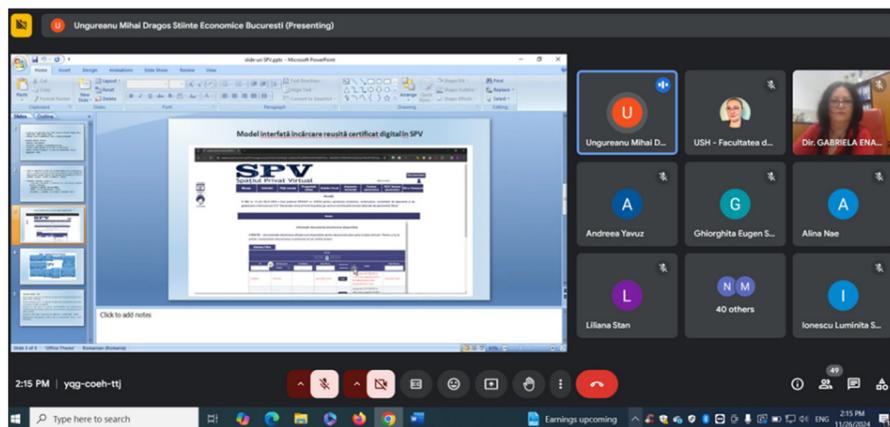
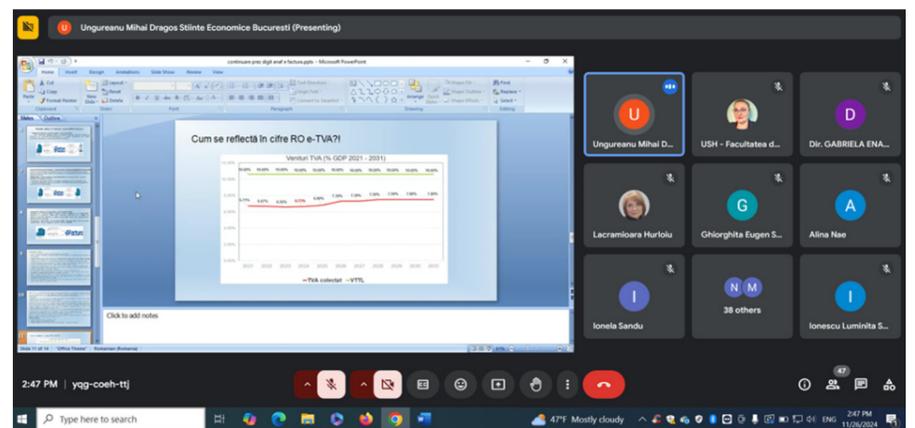
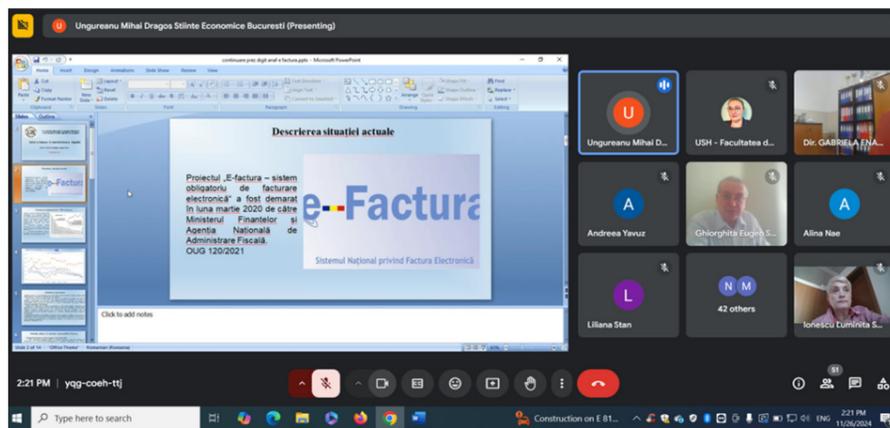
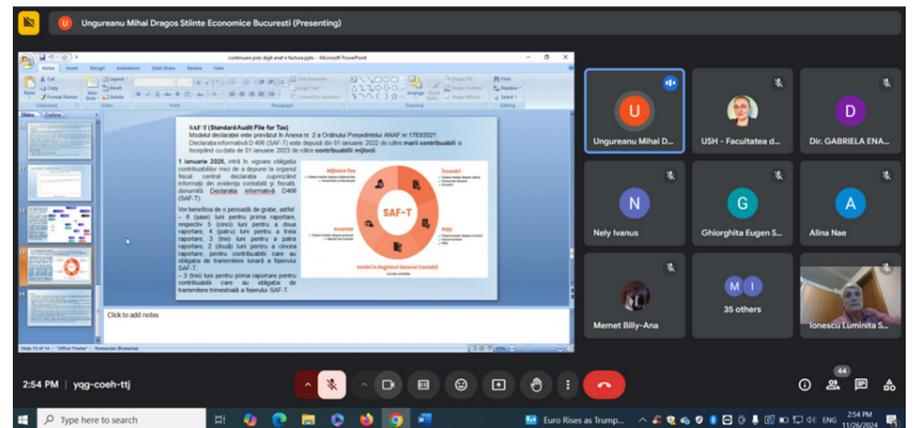
Factura electronică este însoțită de semnătura electronică a Ministerului Finanțelor care certifică faptul că nu mai sunt permise intervenții asupra conținutului acesteia.

În partea finală a conferinței au fost exprimate o serie de concluzii concrete. Astfel, din punct de vedere macroeconomic, se va realiza o productivitate crescută (atât în sectorul public cât și în sectorul privat) prin scăderea evaziunii fiscale, creșterea economică, reducerea costurilor administrației publice și a companiilor, și încurajarea antreprenoriatului pentru dezvoltarea de sisteme informatice interoperabile.

Totodată, implementarea sistemelor RO E-factura și E-TVA au un impact pozitiv asupra mediului prin reducerea semnificativă a consumului de hârtie și a consumabilelor folosite la tipărirea acestora, cu efect pozitiv asupra mediului înconjurător.

Evenimentul s-a bucurat de succes la finalul acestui an calendaristic cu multe schimbări pe plan fiscal, în special în sensul digitalizării administrației fiscale din România.

Prof.univ.dr. Luminița IONESCU
Director al Departamentului de Științe Economice București

Facultatea de Psihologie și Științele Educației, București

• Proiectul „Imaginar Kolectiv”

Expoziția „Metamorfoze”

Facultatea de Psihologie și Științele Educației din București a găzduit pe 26 noiembrie, la ora 12, vernisajul expoziției „Metamorfoze”, un eveniment care reunește arta și introspecția într-o formă creativă și interdisciplinară.

Organizată în cadrul proiectului „Imaginar Kolectiv”, la inițiativa studenților, expoziția explorează transformarea personală prin pictură, fotografie și colaje, punând în lumină legătura dintre psihologie și expresia artistică. Expun artiștii studenți: Evghenia GRITSKU, Cristian TUDORACHE, Marius ADRIAN. Evenimentul aduce în prim-plan dialogul interdisciplinar dintre psihologie și artă, oferind un spațiu pentru introspecție, creativitate și colaborare. De la picturi și fotografii până la colaje, fiecare lucrare este o invitație la a descoperi emoțiile și gândurile din spatele artei.

Studenții Facultății de Psihologie și Științele Educației din București au fost

invitați să contribuie cu lucrări proprii și să exploreze procesul de transformare interioară prin artă.

• ATELIER

Paradigma cognitivă în psihoterapie - impactul gândurilor în modelarea realității -

Invitat: Ana VIȘOREANU - psiholog clinician, psihoterapeut cu formare în psihoterapii cognitiv-comportamentale și neuropsihologie

Locul desfășurării: meet.google.com/vrm-tpmp-zdk

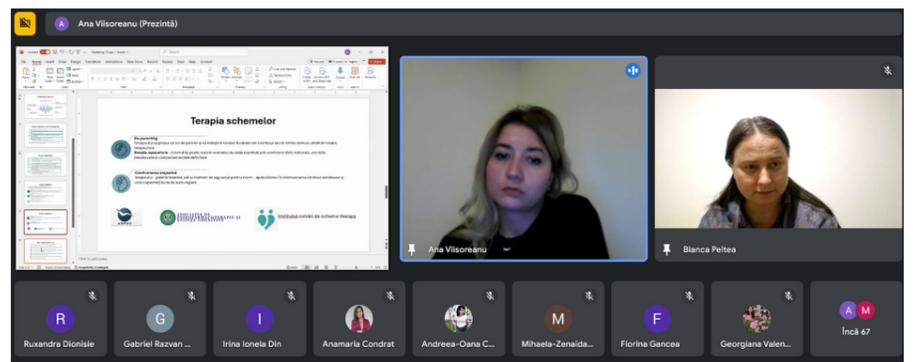
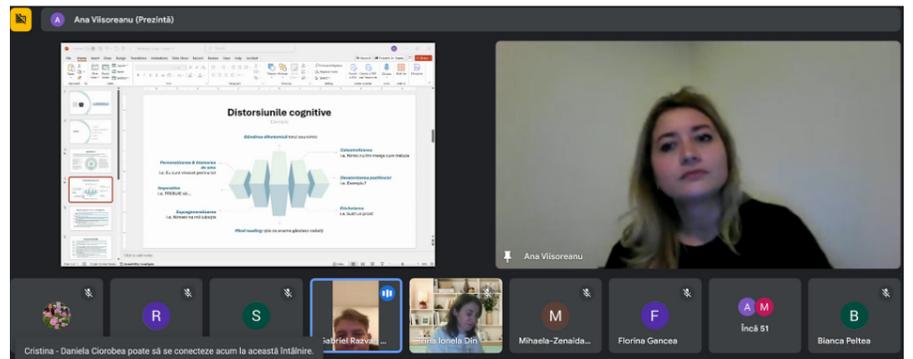
În data de 26 noiembrie 2024 a avut loc un nou eveniment din seria celor propuse prin proiectul ATELIER, desfășurat de către Facultatea de Psihologie și Științele Educației a Universității „Spiru Haret”, București.

Dezbateră cu tema „Paradigma cognitivă în psihoterapie - impactul gândurilor în modelarea realității” – și-a propus să susțină nevoia studenților, viitorii specialiști, de a descoperi concepte și tehnici specifice cognitivismului, de la formularea inițială a lui Albert Ellis și Aaron Beck, până la variantele actuale incluzând „Terapia prin acceptare și angajament”,

„Terapia dialectic-comportamentală și cea centrată pe compasiune, modelul metacognitiv sau cel de activare comportamentală”. S-a discutat despre demersul terapeutic, agenda ședințelor, precum și modul de utilizare a tehnicilor centrate pe distorsiuni cognitive sau gânduri automate.

Au participat la dezbateră cadre didactice și studenți de la Facultății de Psihologie și Științele Educației, ai Universității „Spiru Haret” și invitați ai acestora, reprezentând domenii diferite de specializare.

Bianca PELTEA

Donează și tu!

Elevii calificării profesionale Asistent Medical generalist de la Colegiul Universitar „Spiru Haret” București, alături de doamna profesor de nursing Ionela Ionescu, au participat la o activitate de donare de sânge la Centrul de Transfuzie Sanguină București.

Prin acest gest, viitorii asistenți medicali au demonstrat responsabilitate și empatie, contribuind la salvarea de vieți și înțelegând importanța donării de sânge în sistemul medical.

Și tu poți ajuta! Donează sânge și fii parte din schimbare. O oră din timpul tău poate însemna o viață pentru alții!

Brașov

DE ZIUA NAȚIONALĂ

Lansare de carte: OMAGIU GENERAȚIEI MARI UNIRI!

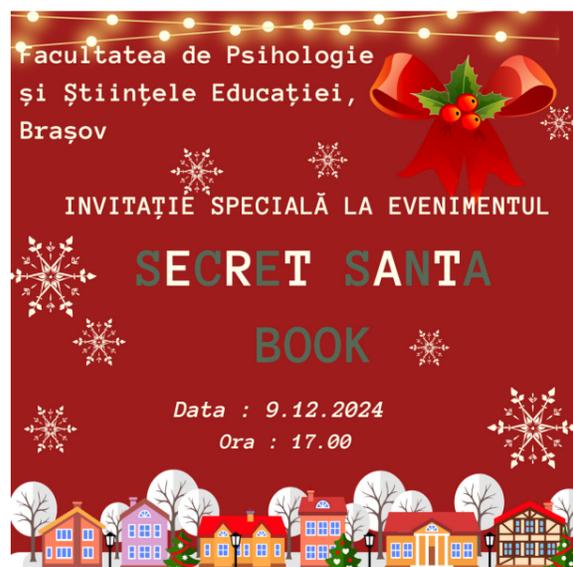
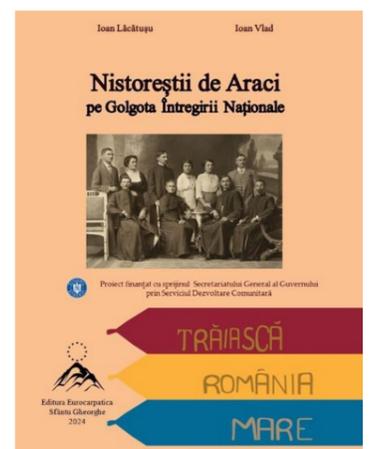
Universitatea „Spiru Haret”, campusul Brașov, strada Turnului nr. 7, Brașov, a găzduit marți, 26 noiembrie 2024, lansarea volumului:

„NISTOREȘTII DE ARACI PE GOLGOTA ÎNTREGIRII NAȚIONALE”

autori: Ioan LĂCĂTUȘU și Ioan VLAD, Editura EUROCARPATICĂ, Sf. Gheorghe, 2024

Au vorbit: Ciprian Hugianu, editor, Ioan Lăcătușu, Ioan Vlad, Ioan Popa, ziarist. Moderator și gazda: Alexandru Ionaș

Cadou de Sfântul Andrei și de Ziua Națională: recital de cântece naționale și populare susținut de Ansamblul Zestrea Săceleană, condus de artistul „Tezaur Uman Viu”, Ștefan Lupu, originar din Aracuiul Nistoreștilor.

Vin sărbătorile, vin!

Facultatea de Psihologie și Științele Educației Brașov își invită studenții pe 9 decembrie, ora 17, la

Secret Book Santa

„Crăciunul este despre a dărui, despre bucuria de a fi împreună și despre momentele de căldură pe care le creăm alături de cei dragi.

Așadar, vă invităm cu inima deschisă la un eveniment special de Secret Santa, chiar aici, la Facultatea de Psihologie și Științele Educației, să ne acordăm un moment de liniște, de apropiere și de zâmbete împărtășite.

Ce vă așteaptă:

Un loc primitor, decorat cu grijă și drag, unde colindele, luminițele de Crăciun, aroma de turtă dulce și ciocolată caldă ne vor duce în lumea poveștilor de sărbătoare.

Fiecare dintre noi va primi cadou o carte care ne-a inspirat și ne-a bucurat.”

Ediția cu numărul 31 a Târgului de Carte GAUDEAMUS Radio România se deschide mâine în Pavilionul B2 al Complexului Expozițional Romexpo. Ca de obicei, Editura Fundației „România de Mâine”, standul 143, va fi prezentă cu o ofertă irezistibilă. Vor fi lansate câteva lucrări excepționale, pe care veți dori să le citiți. În numărul de azi al revistei mai deschidem puțin cortina spre acest spectacol fascinant. Așadar, astăzi vă atragem atenția asupra volumului „Europa. Sens unic. Interviu identitare”, apărut în colecția „Probleme economice fundamentale”, o carte pe care Editura Fundației România de Mâine o va lansa pe **7 decembrie, ora 17,30, la Sala de evenimente Eugen Preda.**

Miercuri, 27 noiembrie, la emisiunea „Tache și Face” (<https://www.facebook.com/radiosevenofficial>), de la Radio7(103,4 fm, www.radio-seven.ro) Robert Tache i-a avut invitați pe autorii volumului „Europa. Sens

unic. Interviu identitare”, Alexandra Radu și Dragoș Ciocăzan, directorul Editurii Fundației România de Mâine, care au discutat despre conținutul cărții și cele mai bune motive pentru care nu trebuie să ratați citirea ei.

„Europa. Sens unic. Interviu identitare” cuprinde, așa cum spune și titlul ei, convorbiri pe teme economice cu personalități din România și Republica Moldova, o carte ce este, în actualul context, cu atât mai interesantă.

Au scris autorii în

„Alibi”

„Prezentul volum este o privire în oglindă și, mai ales, dincolo de aceasta, fără pretenția unei analize exhaustive, a unui studiu științific sau a unui breviar critic. Am preferat termenul de „Alibi” în loc de „Prefață” sau „Cuvânt înainte” pentru a evita – nu din lipsă de curaj – posibilele izbucniri umorale legate de viabilitatea unor tendințe actuale ale politicilor economice sau sociale contemporane în spațiul numit, generic, Uniunea Europeană. Am pornit de la ideea că a avea o opinie, identică sau diferită de a celorlalți, este un exercițiu de libertate obligatoriu într-o lume supusă unor intense convulsii și constrângeri născute tocmai din lipsa dialogului. Cu atât mai mult cu cât acest spațiu este unul definit prin multiculturalism, toleranță, onoare, probitate și respect reciproc. Nu punem la îndoială actuala construcție politică în care și pe care o trăim, ceea ce ne preocupă este viitorul acesteia într-o lume caracterizată de spirit beligerant, foame de resurse, orgolii și apetit pentru extremism de tot felul. Pentru a explora acest viitor, al Uniunii Europene, din punct de vedere economic dar și social, politic și cultural, am ales să aducem în obiectiv două perspective: cea a României, stat membru cu drepturi depline (sau aproape depline, dacă ne gândim la libera circulație – un deziderat pornit, se pare, pe drumul împlinirii) și cea a Republicii Moldova, stat candidat la aderare, a căruia politică externă este cu greu acceptată atât de unii parteneri externi, cât și de mulți dintre propriii cetățeni.” (...)

„Lumea se schimbă, iar Europa celor douăzeci și șapte face parte din acest proces, fără doar și poate. Această carte este, dacă nu un semnal de alarmă, măcar un avertisment că lucrurile nu pot continua fără un profund proces de reînnoire, fără noi strategii, fără realism. Credem, unii mai mult, alții poate mai puțin, în această asociere de state, un sistem multistatal al cărui rol este bine determinat și demonstrat practic. Oricât de eurosceptic ai fi, ești nevoit să accepți ideea că o asemenea construcție a asigurat bunăstarea și dezvoltarea accelerată a statelor membre, mai ales a celor care au aderat după anul 2004, iar părăsirea Uniunii de către acestea din urmă, în ciuda unor neajunsuri sau nemulțumiri, ar echivala, în vremurile pe care le trăim, cu o sinucidere, cel puțin la nivel economic. Există, desigur, și excepții, cea mai recentă fiind ceea ce s-a numit Brexit. În acel caz însă, a fost vorba despre cu totul alte premise, derivate din apartenența Regatului Unit la grupul select al celor mai dezvoltate țări ale lumii. Excesele nu pot înlocui rațiunea, însă, tocmai de aceea, trebuie să despiciăm firul în patru și să înțelegem de ce, uneori, lucrurile se îndreaptă într-o direcție greșită. Este aproape imposibil să mulțumești pe toată lumea; biologic și psihologic vorbind, suntem diferiți. Aici intervine arta de a transforma divergența în convergență, un proces îndelungat de armonizare a căruia desfășurare necesită o oarecare înțelepciune, accente critice și studii de impact. După unii analiști, drumul ales după aderarea noilor membri, începând cu anul 2004, a fost unul lipsit de perspectivă. De ce? Fiindcă reforma acestui

construct a fost gândită prin prisma uniformizării absolute, cu orice preț, în ciuda clamării multiculturalismului și a suveranității deciziilor economice.

Pornind de aici, a fost de neevitat apariția germenilor conflictului: sincronism prin protocronism, adică aplicarea acelorași legi, cutume și reguli de la un capăt la altul al Uniunii, ținând cont prea puțin de specificul național – acesta din urmă fiind creat în secole și având nevoie tot de secole pentru a se „topi” într-o morfologie artificială. Să fim bine înțeleși, nu este o critică, ci un apel la moderație și, în cele din urmă, la rațiune. Iubim Europa, suntem, cu toții, parte a acesteia, dar este prea devreme să renunțăm la anumite tradiții sau automatisme specifice fiecăruia dintre statele membre. Cândva, motivul împărțirii continentului a fost religia, mai precis existența mai multor confesiuni ale aceleiași credințe. Astăzi, acesta este rezistența în fața a ceea ce se conturează a fi pierderea identității ca valoare, încă, supremă. De unde și sloganul „Unitate în diversitate”, o strălucită idee a fondatorilor. S-a spus de multe ori că Occidentul a creat valori spirituale pentru că a avut o poziționare geografică favorabilă și o adevărată filozofie a lucrului bine făcut, iar Răsăritul a fost mai lent, mai conservator și refractar la schimbare, motiv pentru care nu au reușit să-și dea mâna de-a lungul tulburătoarei istorii a continentului. Este, probabil, un clișeu, de fapt, scuza convenabilă, un pretext și pentru unii și pentru ceilalți. Iată de ce am simțit nevoia unor clarificări care, dacă nu vor limpezi apele, vor scoate la lumină valorile comune fără a ascunde sub preș divergențele, dificultățile, lacunele.

Cititorul va descoperi cum, prin prisma răspunsurilor la întrebările despre România (stat deja membru) și despre Republica Moldova (stat emergent), se va contura o imagine globală a spațiului european și „progressive european”, precum și un posibil răspuns la întrebările fundamentale formulate anterior.

Pentru corectitudine, trebuie să precizăm încă de la început, că numărul de persoane contactate spre a fi intervievate în volum a fost mult mai mare, cei care au declinat invitația, fiind nume la fel de sonore ca toate celelalte pe care le veți regăsi în volum. Nu am considerat că declinarea ar fi lipsă de curaj sau teama de o aventură a cuvintelor care pot răni orgolii sau tulbura situații labile. A fost vorba despre o opțiune fermă pe care, deși poate nu am înțeles-o pe de-a întregul, o respectăm. (...)

„Multe trenuri – o singură gară”

„Din răspunsurile celor care au consimțit să își dezvăluie numele și opiniile în paginile acestei cărți se conturează imaginea unor trenuri care înaintează, cu destule opinteli, către o singură gară.

Însă această gară nu este zidită pe de-a întregul, nu are ziduri solide, încă nu miroase a casă nouă. Fiindcă cea mai mare dilemă a călătorilor din vagoane este nu atât supraaglomerarea, cât faptul că biletele pe care le au în buzunar nu au același cost. Lăsând la o parte metaforele, ceea ce se poate observa cu ușurință este lipsa compatibilității între ceea ce numim „birocrația europeană” și aspirațiile marii mase a cetățenilor continentului, ceea ce, în contextul economic, politic și social actual poate duce la implozie.

Nu, cu niciun chip, autorii nu s-au străduit să desființeze prin cuvinte acide o soluție politico-economică a cărei validitate, cel puțin până acum, cu sușurile și coborâșurile ei, s-a dovedit a fi dacă nu ideală, măcar benefică. Suntem de părere însă că orice construcție politică, socială, economică sau culturală are – dacă nu este analizată, studiată, argumentată temeinic și, de ce nu, criticată – tendințe de malignizare, de auto-devorare.

Când vine vorba despre destinele a aproape jumătate de miliard de oameni, deciziile nu pot aparține unei minorități care să își aroge dreptul exclusiv de a legisla sau de a impune. Uniunea Europeană este unul dintre cele mai de succes edificii politice ridicate vreodată pe această

planetă, asigurând timp de șapte decenii pacea, securitatea și prosperitatea statelor care îl compun.

Conjunctura actuală însă a creat premisele unor devieri de la principiile fondatoare, ceea ce reclamă o mai mare participare a cetățeanului simplu la luarea deciziilor. Lipsa dialogului real între acesta și politicieni pare să fi devenit o problemă, și unii și ceilalți având adevrate diferențe. (...)

Europa unită nu se poate face prin „pax romana”, acele vremuri au apus. Armonizarea valorilor este unul dintre cele mai dificile procese, fiindcă nu are doar o dimensiune economică, ci în primul rând, una psihologică. (...) Europa este o poveste care MERGE, TREBUIE SĂ MEARGĂ, MAI DEPARTE...

În paginile cărți veți afla răspunsurile unor personalități care au acceptat colaborarea, oferind răspunsuri ferme, bogat argumentate, caracterizate de moderație, sinceritate și de o scrupuloasă documentare, bazată pe cunoașterea profundă a fenomenelor economice și sociale:

• Prof. univ. dr. **Ioan N. ROȘCA**, profesor la Universitatea din București și la Facultatea de Filozofie și Jurnalism a Universității „Spiru Haret” (Antropologia și mass-media, Antropologia comunicării, Comunicarea cu presa și valorile sociale), stagiu de documentare la Universitatea degli Studi di Roma, la L’Université Paris X – Nanterre și la Universidad de Zaragoza, autor al mai multor volume, studii și articole filozofice apărute la edituri și publicații din țară și străinătate.

• Prof. univ. dr. **Mircea COȘEA**, profesor la Academia de Studii Economice București, stagiu de perfecționare la Istituto di Studi per lo Sviluppo Economico (Italia), membru fondator al Societății Române a Economistilor, președinte al Comisiei Consilierilor Economici Guvernamentali pentru Europa (Geneva), fost eurodeputat, președinte al Fundației pentru Strategie și Prognoză Economică.

• Prof. univ. dr. **Viorica MOISUC**, cercetător științific la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, la Institutul de Studii Istorice și Social-Politice, la Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române, director al Centrului de Studii și Cercetări ale Civilizației și Istoriei Zonei Mării Negre, președinte al Comisiei Române a Istoriei celui de-Al Doilea Război Mondial (afiliată Comisiei Internaționale de Istorie a celui de-Al Doilea Război Mondial, Marea Britanie), profesor la Universitatea „Ovidius” din Constanța și la Universitatea „Spiru Haret” din București, membră a Comisiei Mixte de Integrare România-UE, eurodeputat.

• Prof. univ. dr. **Constantin STOENESCU**, doctor în filozofie, specializarea epistemologie și filosofia științei, Universitatea din București, șef al Catedrei de Filozofie Teoretică și Logică, Facultatea de Filozofie, Universitatea din București, Bursă HESP, Fundația pentru o Societate Deschisă (2002), stagiu de documentare la Universitatea Oxford în cadrul proiectului major de cercetare „Teoria complexității și implicațiile ei”, CNCIS-Banca Mondială, stagiu de documentare și activități doctorale la Universitatea din Dijon-Franța, grant Erasmus/mobilități TS, consilier al președintelui Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, membru al Uniunii Ziarștilor Profesioniști din România, membru fondator al Societății Ecologice „Noua alianță”, membru fondator al Fundației Române pentru Democrație prin Drept, membru fondator al Societății Române de Filozofie, membru fondator al Societății Române de Filozofie Analitică.

• **Iuliana GOREA-COSTIN**, diplomat și om politic din Republica Moldova.

• **Tudor ULIANOVSCI**, diplomat, fost ministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, unul dintre cei opt candidați internaționali la șefia Organizației Mondiale a Comerțului, fost candidat la alegerile prezidențiale din Republica Moldova desfășurate în octombrie 2024.

VITRALII

VITRALII

Distopii de toamnă

Vorba cuiva, ne-am culcat sănătoși și ne-am trezit morți (de uimire). Când ne-am băgat în așternut, se întâmpla într-o lume normală, dar n-am apucat nici măcar să ațipim cum se cuvine

că a sunat ceasul și, în loc să ne deșteptăm, am alunecat într-un vis urât. Tot ceea ce numeam „realitate” s-a transformat într-un vis distopic, demonstrându-ne încă o dată cât de fragilă este linia de separație dintre normalitate și fantezia bolnavă. Surprizele s-au ținut lanț: răsfațații publicului au devenit indezirabili și au trecut de la „trăiască!” la „huoooo!” în câteva triste și nefaste minute. De undeva, practic de nicăieri, a apărut un alt fel de lider, o creație conjuncturală a marketingului politic, zămislită în cotloanele digitale ale platformelor de socializare. Un fel de AI încrâncenată și moralizatoare, vorbind egal, monoton, în fraze care sună ca niște sentințe, în care cuvântul „popor” apare de zeci de ori, un haos verbal care amestecă de-a valma concepte extremiste, adorația și negarea divinităților de orice fel, frânturi din ideologii apuse, confuzii istorice, exorcizări de tot felul, strategii geopolitice fără fundament și clarviziuni bazate pe întâlniri cu ființe din altă lume. Vestea a căzut ca un fulger și ne-a lăsat cu gurile căscate. Omul a adunat voturi. Multe. Nu neapărat pentru că alegătorii au înțeles ce vrea să spună, ci fiindcă a răspuns unor întrebări incomode ale căror răspunsuri au fost evitate de actualul establishment.

Să analizăm cauzele. În primul rând, problemele sunt reale, nimeni nu poate nega asta. Deci terenul și condițiile obiective pentru nașterea unui nou „mesia” erau coapte. Din punct de vedere economic, nu stăm deloc bine, mai ales că simțim furnicături prin buzunarele aproape goale. Ne temem să nu rămânem fără loc de muncă, antreprenorii stau pe un teren nesigur din cauza impredictibilității și imprevizibilității, aroganța statului, a clasei politice și a administrației, nu numai la noi, în toate țările europene, a depășit orice limită. Analfabetismul funcțional și impostura academică fac ravagii. Sistemul de sănătate este în colaps. Cel energetic așijderea. Industriile din întreaga Europă sunt puse sub semnul întrebării de măsuri de un lamentabil amatorism. Avem în apropiere un război care a născut sentimente contradictorii, din motive legate de costuri, de o răcă istorică, de ruina fermierilor europeni, de sumele mari cheltuite pe armament, de foamea de resurse ieftine, un război pe care europenii îl percep ca nemaifiind al lor. Constrângerile cauzate de Green Deal, de graba de a implementa măsuri fără nicio legătură cu realitatea și cu forța tehnologică au avut rolul de a pune paie pe foc. Frustrările generate de ultra-ideologizare, de amânarea nejustificată timp de unsprezece ani a intrării în Schengen, de promisiuni fanteziste nu au fost mai prejos. Astfel, contextul european și cel internațional au fost, încă de acum un deceniu, favorabile apariției așa-ziselor mișcări suveraniste, naționaliste, cu iz fundamentalist și cu pretenția de întoarcere la miturile întemeietoare. În cazul României, traversând un an electoral aglomerat, lucrurile s-au complicat și mai mult pentru că am fost puși în situația nemaîntâlnită de a alege dintr-un lung șir de mediocrități, lipsite de calitățile necesare unui lider, personaje hilare și penibile ale unui vodevil răsufat. Adică, ne-am trezit în situația de a nu avea la dispoziție, ca alternativă, nici măcar răul cel mai mic. Așa ceva nu am mai trăit. Și totuși, va trebui să luăm o decizie, una care să ne garanteze că această toamnă nu ne va arunca cu viețile noastre cu tot în vreuna dintre distopiile scrise de autori celebri. Când scriu aceste rânduri, lucrurile sunt încă în desfășurare, nu știu ce va urma. Membrii ambelor tabere vor ștampila, împături și arunca în urnă niște hârtii pe care le este scris destinul. Cu asta nu te joci, oricât de grea ți-ar fi inima. În primul rând, este important să ne exprimăm opțiunea oricare ar fi aceasta. Și distopiile au nevoie de legitimitate, până la urmă. Sper, totuși, că acel ceas despre care vorbeam va suna tare, cât se poate de tare.

Dragoș CIOCĂZAN

Stejarul lui Ștefan cel Mare din Cobilea

Printre pușinii arbori ce au atins vârsta de peste 500 de ani se află și „Stejarul lui Ștefan cel Mare” din Cobilea, raionul Șoldănești, Republica Moldova, declarat monument al naturii de tip botanic și luat sub protecția statului la 8 ianuarie 1975.

Acesta fost menționat pentru prima dată în cronicile anului 1456, cu un an înainte de începutul domniei lui Ștefan cel Mare (1457), al cărui nume îl poartă. Copacul aparține speciei „stejar pedunculat” (*Quercus robur*) și este situat în zona Stepei Sorocii din nord-stul Republicii Moldova. Arborele este cel mai longeviv din Republica Moldova, vârsta fiindu-i estimată la circa 700 de ani. Are o înălțime de 17 m, diametrul coroanei este de 31 m, suprafața proiecției coroanei 754,4 mp, trunchiul are, la înălțimea pieptului (1,3 m), o circumferință de 766 cm și un diametru de 244 cm. Copacul are nouă ramuri primare. Tulpina are patru bolfe, trei cioturi și două scorburi (una de 380×220 cm, a doua de 480×80 cm). După starea de sănătate, stejarul este situat la categoria de arbori cu tulpina afectată.

Copacul prezintă interes ca sursă de material genetic și constituie o valoare de nivel european pentru educație, cercetări științifice, turism și recreație. Este clasat la categoria *arborilor longevivi și ornamentali cu valoare de conservare foarte mare*.

Lângă acest arbore multisecular se află o biserică, o cruce monument al răstignirii și bustul lui Ștefan cel Mare. Este vorba despre Biserica „Schimbarea la Față” cu clopotnița-poartă, un monument arhitectural de importanță națională inclus cu nr. 2866 (raionul Șoldănești) în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. Monumentul datează din perioada anilor 1820-1834. Comunitatea locală execută regulat lucrări de

întreținere a tulpinii și de îngrijire a spațiului adiacent arborelui monument. Totuși, copacul este afectat de impactul negativ al vizitatorilor asupra solului din preajmă și de pavaul de sub coroană.

În 2008, Banca Națională a Moldovei a lansat moneda comemorativă „Stejarul lui Ștefan cel Mare” cu valoarea nominală de 50 de lei, în 500 de exemplare. Imaginea stejarului apare în plan central pe revers; pe circumferința monedei, cu majuscule, este gravată inscripția „Stejarul lui Ștefan cel Mare”.

În 2023 a fost examinată starea fitosanitară a arborelui; s-a determinat că acesta suferă de putregai și riscă să se prăbușească sub propria greutate, mai ales în timpul intemperiilor. Au fost propuse o serie de măsuri pentru ameliorarea situației: prelucrarea fitosanitară a scorburilor și coronamentului împotriva bolilor și vătămătorilor, toaletarea, umplerea fisurilor cu rășini naturale, fortificarea rădăcinilor (prin aplicarea stimulatoarelor de creștere), înlăturarea pavaului din jurul tulpinii, cât și, la general, limitarea accesului vizitatorilor sub coroana copacului, multiplicarea vegetativă prin altoire și sprijinirea ramurilor cu risc iminent de prăbușire.

Așa bătrân, acest arbore ne arată că poate să mai ridice fruntea către cer și că ne poate mărturisii cum erau vremurile în timpul marelui domnitor Ștefan cel Mare. Repere ale societăților umane, falnicii stejari, ofereau umbră și loc de întâlnire, ca o mamă cloșcă ce își adună puii la pieptul său. Dacă aici creșteau stejarii, însemna că este loc prielnic și pentru om; poate de aceea s-a ridicat și această biserică în vecinătatea sa. Îi dorim mulți-mulți ani bătrânului arbore „Stejarul lui Ștefan cel Mare” din Cobilea!

George V. GRIGORE

Surse: stephenthegreat.travel; verde.md; cobilea.sat.md; romaniancoins.org; emoldova.org; natura.md; agora.md; observatorul.md; unimedia.info; moldovenii.md; calatorie.md

Invitații în lumea artelor plastice

Simona BĂLAN, un pictor de valoare, pregătește o surpriză pentru viitoarea sa expoziție personală

Revenim în universul creației plastice semnat de doamna Simona Bălan la finalul acestui an, pentru a face un bilanț.

– Ce cuprinde bilanțul dumneavoastră artistic pentru anul 2024?

– În luna noiembrie 2024 am avut ocazia să prezint 56 de lucrări de pictură în cadrul unei expoziții personale organizată de Casa de cultură „Friederich Schiller”, unde m-am bucurat de prezența multor persoane care mi-au admirat lucrările.

– Cum apreciați acest bilanț?

– În tumultul vieții cotidiene mă confrunt adesea cu provocări și încercări care pot părea copleșitoare, dar am pictat ori de câte ori am avut ocazia și mi-a permis timpul. Sănătatea familiei este stabilită și pe un drum bun. Într-o balanță de valori a fost un an bun cu reușite și satisfacții.

– Ce vă doriți, din punct de vedere artistic, pentru anul calendaristic 2025?

– În anul 2025 mi-am propus să mă înscriu la un master în Arta sacră în contemporaneitate (cred că este o chemare să fac acest pas).

Tot în acest an doresc să fac o expoziție cu teme diverse, dar plină de simbolism. Aici vă voi dezvălui un secret din următoarea expoziție, peștele, care a apărut ca simbol al creștinismului.

Cu această ocazie îi mulțumesc domnului Aristotel Bunesu care transmite gândurile mele dragilor cititori și, nu în ultimul rând, mulțumesc celor care mă susțin și apreciază.

– Și eu vă mulțumesc mult pentru cuvintele dumneavoastră!

Concluzia? Multe felicitări pentru doamna Simona Bălan! Îi dorim să își îndeplinească toate dorințele pentru 2025 și anii viitori. Până atunci, să fim sănătoși cu toții!

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

CĂRȚI LANSE DE EDITURA FUNDAȚIEI ROMÂNIA DE MÂINE LA TÂRGUL DE CARTE GAUDEAMUS 2024

Editura FRM este prezentă și în acest an la Târgul de Carte Gaudeamus 2024 cu noi și valoroase lucrări, care se circumscriu unor diverse domenii de cercetare. În ordinea lansării lor, acestea sunt următoarele:
5.12.2024: Constantin Stroe, *Orizonturi filosofico-culturale cu finalitate etică umanistă. Valorizare și valorificare în perspectivă hermeneutică actuală*; **6.12.2024:** Jeffrey D. Sachs, *Era dezvoltării durabile*; **7.12.2024:** Alexandra Radu și Dragoș Ciocăzan, *Europa – sens unic. Interviu identitare*; Mircea Coșea, *Criza economică și criza gândirii economice*; **8.12.2024:** Alessandro Denti, *Strălucirea iluziilor. Ecrane care devorează vieți*. Mai sunt lansate două cărți reeditate, precum și o carte adecvată sărbătorilor: **Constantin Sledz, Daruri pentru sărbători.**

CONSTANTIN STROE: ORIZONTURI FILOSOFICO-CULTURLE CU FINALITATE ETICĂ UMANISTĂ – valorizare și valorificare în perspectivă hermeneutică actuală

În cartea sa cu titlul principal *Orizonturi filosofico-culturale cu finalitate etică umanistă* (Editura FRM, 2024), domnul profesor Constantin Stroe expune, valorizează și valorifică șase orizonturi filosofico-morale din cultura română, respectiv, șase gânditori români aplecați asupra filosofiei morale. Aceștia sunt, în ordinea tratării: Ion Zamfirescu – filosof, Ernest Bernea – sociolog, Constantin Narly – pedagog, Constantin Pavel – teolog, Gala Galaction – scriitor și Eugen Relgis – scriitor.

Remarc aportul autorului de a selecta din lucrările celor analizați problemele comune și ideile distincte, dar complementare, despre om și cultură și de a reliefa rezonanța lor actuală. În acest sens, mă voi referi succint la contribuțiile gânditorilor relevate de autor.

Filosoful Ion Zamfirescu, un nume important în epocă, profesor de filosofie la clasa palatină și un omolog pe plan universitar al lui Blaga, pentru că preda la București, ca și Blaga la Cluj, *Filosofia culturii*, s-a ocupat de *destinul uman și criza culturii*. Despre destin a spus că nu este o forță nici exterioară omului, nici interioară și înăscută, ci este o putere imanentă morală, care aparține doar personalităților, adică oamenilor preocupați de crearea de valori într-o sferă sau alta a vieții spirituale. Ion Zamfirescu s-a referit și la criza culturii moderne, începută după 1850 și caracterizată de el prin contradicțiile din plan politic (naționalism-universalism), social (elitism-colectivism), științific (optimism-scepticism relativist) și tehnic (bunăstare materială-sărăcire spirituală, inclusiv filosofică).

Sociologul Ernest Bernea, alt gânditor important din perioada interbelică, dar, după ani de reclusiune, și prin scrieri elaborate după 1964, a definit omul, ca și Ion Zamfirescu, ca personalitate, deci prin raportare la valori, dar a adăugat că realizarea valorilor presupune atingerea de către om a absolutului divin, pentru că numai prin raportare la Divinitate omul se poate sustrage oricărui relativism și poate să-și creeze

valorile ca ținte absolute. El n-a neglijat nici valorile materiale, care satisfac omul ca ființă întrupată, dar s-a pronunțat pentru superioritatea cerințelor și valorilor spirituale. De aceea, și în ce privește criza valorilor și a culturii contemporane, Bernea a susținut că prima ei cauză constă în progresul științei și tehnicii, pentru că acesta a sporit confortul material și a multiplicat cerințele materiale, dar, prin aceasta, a sărăcit spiritul și, în primul rând, spiritul metafizic și religios. De aceea, a militat pentru reabilitarea metafizicii în conjuncție cu religia și deschiderea omului către celălalt prin dragoste, ca dăruire în plan spiritual. El a abordat și problema absurdului, generat de instabilitatea existentă în plan spiritual și existențial, de confuzie în sfera valorilor și de marxismul care absolutizează o etapă din istoria omenirii.

Pedagogul Constantin Narly, și el un nume prestigios, s-a referit, de asemenea, la om ca personalitate și, în calitate de pedagog, a susținut că idealul educației este tocmai acela de a-l forma pe om ca personalitate, cu ajutorul eticii, care-i oferă norme morale, și al psihologiei, care-i dezvoltă aptitudinile. Totodată, a subliniat importanța filosofiei în realizarea idealului de personalitate.

Teologul Constantin Pavel a analizat sub multiple aspecte criza valorilor, clasificate de el în *economice, politice, teoretice, morale, estetice și religioase*. Totodată, ca și ceilalți analiști, a înțeles criza valorilor ca răsturnare a valorilor prin plasarea pe primul plan a valorilor tehnico-economice în detrimentul celor morale și religioase. Or, potrivit lui, valoarea tehnico-economică este, prin natura ei, o valoare amorală și numai valoarea morală și valoarea religioasă o pot converti într-o adevărată valoare. Totodată, a conceput răul ca un accident al manifestării omului, ceea ce înseamnă că poate fi depășit.

Gala Galaction, scriitor-teolog, a fost pentru o lume nouă în spirit creștin-socialist, în care egoismul să fie substituit prin altruism.

Eugen Relgis (pseudonim al lui Eisig D. Siegler) a propovăduit și el altruismul sub forma unui umanitarism universal.

Pentru că mai toți autorii analizați au explicat criza culturii prin progresul tehnico-științific, țin să precizez, ceea ce se afirmă și în carte, că acesta nu constituie un rău în sine, dar poate deveni atunci când nu e utilizat în folosul tuturor și când nu este acompaniat de o preocupare a oamenilor și pentru înobilirea lor morală și spirituală.

Am ținut să menționez soluțiile date în problematica omului și culturii de către gânditorii abordați și evaluați de profesorul Constantin Stroe, pentru a evidenția, pe de o parte, complementaritatea lor, iar pe de altă parte, coerența de care dă dovadă autorul în analizele întreprinse. Aduag, totodată, faptul că întreaga sa lucrare beneficiază de o scriitură clară, elegantă și, deci, atractivă.

Ioan N. ROȘCA

ALESSANDRO DENTI: STRĂLUCIREA ILUZIILOR. Ecrane care devorează vieți

Cartea prof. Alessandro Denti, *Strălucirea iluziilor. Ecrane care devorează vieți*, Editura FRM, 2024, consacrată imaginilor de tot felul care ne invadează în lumea de azi, este o lucrare amplă, de aproape 300 de pagini, foarte documentată, cu peste 400 de trimiteri la subsol, și foarte analitică.

Lucrarea cuprinde două părți. **Prima parte** se referă la *Iconografia ecranului* și începe firesc cu **1) o analiză a reprezentării** (ca *mimesis*, ca reprezentare cu nivel indicat și ca reprezentare care trebuie citită) și continuă cu **2) eidusul Occidentului**, în care se prezintă un istoric al înțelegerii imaginii de la antici, la medievali, moderni și contemporani. Mai departe, se analizează **3) ecranul – marele, micul și minimul ecran** (al telefonului mobil, care, prin jocurile pe calculator, prin facebook etc., se suprapune peste real și generează un nou tipar ritmic

biologic.). Prima parte se încheie **4)** cu un capitol intitulat *Terenul de joc extins*, în care se discută despre caracterul predominant realist sau fantezist al imaginilor și despre ludic ca un mijlocitor între realism și fantezism. **Partea a doua**, intitulată *Fenomenologia ecranului urban*, tratează despre alte ipostaze ale imaginii, și anume: **5) ochiul tehnic** în invazia publicității, **6) integrarea administrației pe ecran**, **7) monitorul** (în spitale, în turnurile de control, la televizor), **8) video-ul** ocazional, **9) camera de supraveghere** și **9) imaginea ca repetiție și riturnelle**.

În fiecare dintre aceste teme profesorul Denti expune ideile din literatura de specialitate, la care adaugă și remarcile Domniei sale, așa că oricare dintre subiectele abordate ar merita o evaluare aparte. Mă voi opri, însă, la o singură problemă, din prima parte, aceea despre schimbarea imaginii în trecerea de la etapa medievală la perioada renașcentistă, ca deschidere spre modernitate și contemporaneitate. Profesorul Denti arată că, în evul mediu, imaginile erau o *ilustrație* a textelor biblice, o *imago ancilla teologiae*, pe când, în Renaștere, imaginea a devenit o *perspectivă* asupra a ceva de dincolo de vizibil, un *vizibil care trimite la invizibil*. Ca *ilustrație*, iconografia bizantină a redat figurile umane prin *șiruri rigide de personaje*, cu *expresii abstracte*, surprinse într-o *monumentalitate austeră*, ca evocare a unei lumi perfect ordonate și ierarhizate pe pământ și în cer. Cu alte cuvinte, iconografia bizantină ilustrativă a situat personajele într-o atitudine încremenită, de prosternare față de divinitate și nu într-una activă, de cucerire a divinității prin cunoaștere. În schimb, utilizând *perspectiva*, plastica occidentală a redat, atât în pictură, cât și în sculptură, omul natural viu, sub aspectul său nu numai exterior, ci și interior, moral, caracterial, în efortul său de a se apropia tot mai mult de

divinitate și de a o apropia. Totodată, autorul lucrării afirmă și ideea spectaculoasă, pe care n-am întâlnit-o la alți comentatori, potrivit căreia trecerea de la *ilustrație* la *perspectivă*, adică schimbarea modului de a vedea și percepe, a fost chiar mai decisivă pentru Renaștere decât concepția care a situat omul în centrul universului și rațiunea în centrul omului. Altfel spus, ideea respectivă afirmă că spiritul renașcentist a fost declanșat în principal de arta plastică și nu de filosofie. Mai mult, accentuând pe imagine și nu pe concepție și considerând că Orientul european a continuat iconografia bizantină ilustrativă și după etapa medievală, în timp ce Occidentul european a cultivat *perspectiva* imagologică, autorul volumului *Strălucirea iluziilor* conchide că „*posibilitatea unei interpretări, a unei dezvoltări, a unei deschideri*” oferită de imagini, „*aceasta este ceea ce avea să separe Occidentul de Estul european*”.

În continuare, voi zăbovi puțin asupra celor două concluzii privind prioritatea artei și separația imagologică dintre Occident și Orient.

Ipoteza privind preeminența imaginii artistice față de spiritul filosofic mi se pare remarcabilă, și anume, consider, în înțeles epistemologic și nu cronologic. Într-adevăr, cronologic, în Renaștere, diferitele forme ale culturii, în speță arta și filosofia, au fost contemporane și s-au influențat reciproc. În schimb, epistemologic, dacă avem în vedere facultățile subiective prin care se realizează și se receptează arta și, respectiv, filosofia, putem admite, într-o anumită perspectivă teoretică, o prioritate a imaginației perceptive față de gândire, în sensul că gândirea, fie și filosofică, nu se dispensează complet de datele perceptive.

Consider că și ideea separației imagologice dintre Occident și Orient exprimă un anumit adevăr, dar nu un adevăr absolut. De aceea, aș adăuga că, în ce privește

imagistica religioasă, la noi, pe lângă pictura de tip bizantin, s-a practicat încă din perioada medievală și o pictură cu elemente de tip occidental. De exemplu, în pictura exterioară de la biserica mănăstirii Voroneț, executată în timpul domnitorului Petru Rareș, înainte de 1546, există scena *Judecății de Apoi* în care figurile biblice sunt înșuflețite, firești, iar îngerii sunt înzestrați cu bucieme, instrumente specifice locului. Peste trei secole, cel mai renumit pictor român, Nicolae Grigorescu (1838-1907), care s-a remarcat inițial ca zugrav de biserici, în picturile sale de la mănăstirile Agapia, Văratec, Ghigiș la laicizat figurile sfinților și i-a reprezentat sub chipul unor oameni locali. La fel au procedat și alți pictori din aceeași perioadă, printre care Constantin Lecca în frescele sale de la biserica Sf. Anton din Centrul Vechi al Bucureștiului, sau, mai târziu, Gheorghe Tattarăscu. Pe de altă parte, ca teorie și nu ca imaginație plastică, umanismul renașcentist s-a manifestat cu idei similare celor din Occident și în țările est-europene, inclusiv în țările române, unde a culminat cu opera domnitorului filosof Dimitrie Cantemir, a cărui primă carte, *Divanul*, a apărut în 1698.

Revenind la lucrarea în discuție, este de remarcă faptul că autorul nu se rezumă la simpla expunere a problemelor abordate, ci se întreabă și despre efectul lor asupra omului contemporan și, în bună măsură, își pune și întrebarea ce-i de făcut, care, desigur, incită pe fiecare să regândească și pe cont propriu. Prin cartea *Strălucirea iluziilor. Ecranul care devoră vieți*, prezentând multiplele ecrane care ne asediază și avansând și unele reflecții teoretico-filosofice în legătură cu ele, renumitul profesor Alessandro Denti ne ajută să înțelegem mai bine în ce constă realitatea în care trăim astăzi și ce posibilități mai avem să introducem un anumit sens personal în amalgamul de imagini care ne înconjoară.

Ioan N. ROȘCA

Vine Moș Nicolae!

Dimineața de 6 decembrie ne introduce în povești! Seara de 5 decembrie are o semnificație aparte pentru toți copiii. În fiecare an, în această seară, ei își spală și își lustruiesc pantofii, cizmele ori ghetetele, așteptându-l pe Moș Nicolae. Să le aducă daruri.

Tradiția darurilor primite de la Moș Nicolae are origini vechi. Nicolae din Myra-Lichia a fost un episcop cu mare credință în Dumnezeu, care a trăit în secolul al IV-lea - (unde, pe meleagurile Turciei de astăzi), căruia îi sunt atribuite numeroase fapte bune față de oamenii săraci ori necăjiți. Provenind dintr-o familie înstărită, la moartea părinților săi, el și-a dăruit întreaga avere celor nevoiași, cum citim în „Cartea de Crăciun” de Sorin Lavric, Editura Humanitas, 1997.

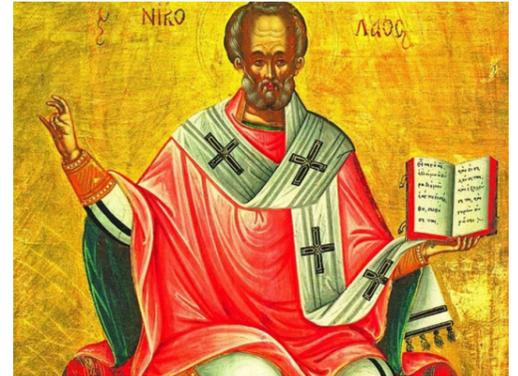
Una dintre legende spune că erau trei fete care, neavând zestre, nu se puteau căsători și urma să fie vândute de tatăl lor unor bărbați înstăriți. Sfântul Nicolae le-a salvat. A aruncat prin fereastră, fiecareia dintre ele - în noaptea de 5 spre 6 decembrie - câte un săculeț cu bani. Săculeții au căzut fie în ciorapii puși la uscat, fie în ghetetele fetelor. Probabil, de aici este obiceiul ca

darurile de Moș Nicolae să fie puse în ghetete, aflăm din cartea amintită. Și tot din acest motiv, copiii au grijă ca ghetetele ori cizmele lor să fie foarte curate în această

noapte. Dar Sfântul Nicolae nu este numai protectorul celor săraci, ci și al copiilor, al marinarilor și al victimelor judecăților nedrepte, fiind venerat în întreaga lume.

Sfântul Nicolae s-a făcut pe sine chip al smereniei și al sărăciei, slujind lui Dumnezeu și semenilor săi nu numai până în ultimul ceas al vieții sale, ci și până astăzi. Sfântul Ierarh Nicolae este cunoscut drept ocrotitor al celor acuzați pe nedrept, al comercianților și al călătorilor, al fetelor nemăritate și al miresei lor, în mod special, al copiilor mici. Acest mult-iubit sfânta fost rânduit spre cinstit în ziua de 6 decembrie pentru că în această zi el i-a apărut în vis Sfântului Împărat Constantin cel Mare, cerându-i să-i ierte pe cei trei tineri nevinovați care urmau a fi omorâți a doua zi. (<https://www.crestinortodox.ro/sfinti/sfantul-ierarh-nicolae>)

Obiceiuri de Sfântul Nicolae în România

Copiii de la noi au fost învățați că, în noaptea de 5 spre 6 decembrie, Sfântul Nicolae vine și le încarcă ghetetele, cizmele cu dulciuri, jucării și daruri, dar unii găsesc și câte o nuieleușă.

În tradițiile românești, Moș Nicolae apare pe un cal alb, trimiter la prima zăpadă care cade la începutul iernii, păzește Soarele care încearcă să se strecoare pe lângă el spre tărâmurile de mieznoapte pentru a lăsa lumea fără lumină și căldură, ajută văduvele, orfanii și fetele sărace la măritat, este stăpânul apelor și salvează de la înec corăbierii, apără soldații pe timp de război, motiv pentru care este invocat în timpul luptelor. Există obiceiul, la sate, ca în ziua de Sfântul Nicolae feciorii să se organizeze în cete și să-și aleagă gazda unde vor merge pentru repetițiile colindelor de Crăciun și de Anul Nou.

În colindele românești, cântate iarna, se vorbește despre florile dalbe, flori de măr. Asta pentru că bătrânii cunoșteau și ei că acea nuieleușă a Sfântului Nicolae trebuie să fie una de măr, iar dacă aceasta, pusă în apă, va înflori până la Nașterea Domnului, înseamnă că sfântul a mijlocit pentru iertarea celui căruia i-a dat crenguța. Dacă la Sfântul Andrei se pune la încolțit grâul pentru a vedea cum va fi anul care vine, de Sfântul Nicolae se pun în apă crenguțe de pomi fructiferi, pentru ca acestea să înflorească, dovada iertării greșelilor, după cum spune tradiția.

Legenda nuieleușei pe care o primesc copiii neascultători

La primul sinod ecumenic ținut la Niceea, în anul 325, acesta a fost recunoscut drept un mare apărător al ortodoxiei. Sinodul a condamnat erezia lui Arie, conform căreia Iisus Hristos nu este Fiul lui Dumnezeu, ci doar un om cu puteri supranaturale.

Nicolae, ajuns, episcop de Myra de la o vârstă fragedă, îngrijorat de o posibilă ruptură care putea avea loc în Biserica, i-a dat ereticului Arie o palma. Astfel, potrivit bisericii, de la palma Sfântului Nicolae a rămas obiceiul ca, pe 6 decembrie, cei neascultători să fie loviți cu nuieleușă în semn de avertisment.

Tot tradiția spune că nuieleușă cu care este lovit neascultătorul trebuie să fie de măr, iar dacă aceasta, pusă în apă, va înflori până la Nașterea Domnului (Crăciun), înseamnă că sfântul „a mijlocit” iertarea celui care a fost lovit. Sfântul Nicolae a știut, însă, că după mustrare se cere mângâiere. Astfel, el a făcut multe daruri săracilor, i-a liniștit pe cei întristați și a vindecat, cu putere de la Dumnezeu, pe bolnavi.

Sfântul Ierarh Nicolae a murit în anul 340, iar, din anul 1087, moaștele sale sunt păstrate la o biserică ce îi este dedicată, în Bari, în sudul Italiei.

Cum este sărbătorit Moș Nicolae în lume

Legenda lui Moș Nicolae s-a răspândit în toată lumea și a luat caracteristicile fiecărei țări. În Europa, în secolul al XII-lea, ziua Sfântului Nicolae a devenit o zi a darurilor ori a activităților cu caracter umanitar, caritabil. Sfântul Nicolae, pe care creștinii ortodocși și greco-catolici îl prăznuiesc la 6 decembrie, este celebrat peste tot în lume, până și în locuri în care populația majoritară nu este creștină.

Copiii din Franța, așteptându-l pe Moș Nicolae, lasă lângă ghetuțe un pahar de vin, iar pentru măgărușul lui lasă doi-trei morcovi și puțin zahăr, pentru că, în regiunile din estul Franței, cei mici știu că Moș Nicolae vine călare pe un măgăruș, alături de Pere Fouettard (Moș Nuieleușă), înveșmântat în negru. Moș Nicolae lasă daruri copiilor buni, iar Moș Nuieleușă le lasă celor care n-au fost cuminiți câte o nuieleușă.

În Belgia și Luxemburg, copiii își așează ghetuțele în fața ușii și, la fel ca micuții francezi, pregătesc un pahar de vin pentru moșul.

Moș Nicolae este foarte iubit de copiii din Austria, care îl percep ca pe un bătrân înveșmântat asemenea unui episcop, cu o carte mare în care îngerii au scris toate faptele celor mici și ține în mână o nuia destinată micuților care nu au dat ascultare părinților.

Moș Nicolae (Sveti Nikola) aduce cadouri în Croația după ce, cu o seară înainte, copiii își lustruiesc încălțăminte și o așează pe pervazurile ferestrelor, pentru a fi umplută cu daruri, dulciuri și fructe de către generosul moș.

În Polonia, Moș Nicolae este perceput ca fiind îmbrăcat în haine episcopale, coborând din ceruri cu ajutorul unui înger și colindând întreaga țară mergând pe jos sau purtat într-o trăsură trasă de un cal alb. După ce intră într-o casă, Moș Nicolae ascultă rugămintele copiilor, îi ceartă - dacă n-au fost cuminiți -, sau îi laudă - dacă au fost buni. Celor buni le dăruiește icoane, mere roșii, portocale și „pierniki” (prăjiturele sfinte, făcute cu miere și mirodenii).

În Slovacia, Moș Nicolae (Svaty Mikulas) sosește într-o trăsură trasă de un cal. În ajun, copiii își așează încălțăminte lustruită pe pervazul ferestrei sau în pragul ușii, sperând să o găsească dimineața încărcată cu daruri. În unele școli are loc sărbătoarea „Mikul Mail”, în cadrul căreia copiii își dăruiesc unul altuia mici cadouri.

În Slovenia, în seara anterioară zilei de Sântul Nicolae, copiii își așează încălțăminte afară, în fața ușii, așteptând să o găsească a doua zi plină cu fructe, bomboane, monede și mici jucării. Cel care îl însoțește pe Moș Nicolae, numit Parkel, pune în încălțăminte copiilor obraznici cărbuni și cenușă.

Înainte zilei de Sfântul Nicolae (Szent Miklós), copiii din Ungaria își lustruiesc pantofii sau ghetetele și le așează pe pervaz pentru a fi umplute de darnicul Moș. Dimineața, copiii găsesc în încălțăminte bomboane, portocale, nuci, mere, ciocolată și mici cadouri. Copiii obraznici primesc niuele sau linguri de lemn.

În Germania, tradiția sărbătoririi Moșului Nicolae a apărut prin îmbinarea unei figuri păgâne cu imaginea creștină a Sfântului Nicolae, care este văzut de germani ca un bătrân care poartă un sac în spate și o nuieleușă în mână. Pe lângă ghetuțe, copiii pregătesc în ajun o scrisoare în care își aștern toate dorințele și câțiva morcovi pentru caii moșului. Se mai spune că Moș Nicolae are cu el o carte în care a trecut toate faptele copiilor, bune sau rele. Dacă n-au fost cuminiți, copiii primesc nuieleușe, cartofi sau cărbuni. În unele regiuni din Germania, copiii se costumează în Moș Nicolae și colindă casele vecine, pentru a primi dulciuri.

Chiar și după reforma protestantă din secolul al XVI-lea, când sărbătoarea Sfântului Nicolae a fost abolită în unele țări din Europa, în Olanda s-a păstrat. Când olandezii au emigrat în Statele Unite ale Americii, s-a răspândit acolo obiceiul de a-l celebra pe sfânt.

Pentru americani, Sinterklaas sau Sfântul Nicolae a devenit Santa Claus. Copiii olandezi celebrează pe Moș Nicolae, despre care se spune că ajunge la ei din Spania, după un lung drum pe mare. Dacă n-au fost cuminiți, se tem de însoțitorul moșului, Zwarte Piet (Petru cel Negru). El îl ajută pe Moș Nicolae cu darurile și dulciurile pentru copiii cuminiți. Va merge pe la fiecare copil și-i va dăruia câte ceva, dar, dacă pe lista lui copilul este trecut ca unul neascultător, îl va lua cu el în Spania.

În Italia, copiii din regiunile Molifetta, Trieste, Belluno și Trentino, în ajun, așează pe o farfurie scrisorile în care-și notează dorințele, promițându-i moșului că vor fi cuminiți în anul care va veni. A doua zi, în locul scrisorilor, găsesc dulciurile lor preferate. Tot pe 6 decembrie, mai ales în Sassari, Sardinia, există tradiția numită „Rito delle nubi” (ritualul celor necăsătoriți). Tinerile care au nevoie de ajutor înainte de a se mărita, primesc daruri în amintirea sfântului care a ajutat trei fete sărace să se căsătorească, oferind fiecareia câte o punguță cu galbeni.

În Cehia, odată cu cadourile constând din mere, nuci, dulciuri și jucării, Moș Nicolae le aduce aminte copiilor că în curând va sosi copilul Isus. Conform unui vechi obicei, copiii neascultători primeau în încălțări cartofi și bucăți de cărbune.

În Spania, tradițiile de Moș Nicolae includ un foarte tânăr „episcop copil”, de obicei având între trei și șase ani, și un grup de bărbați numiți „auroros”, care cântă orații. Bărbații adună colecte, care sunt apoi dăruite de preot sau „episcopul copil”. Copilul poate fi escortat de colegii de clasă, poate călări un mic cal sau prezidează, împreună cu preotul și profesorul, o masă la care se servesc fructe uscate, nuci și prăjiturele.

În Danemarca, cel care aduce daruri cară un sac în spinare și este purtat de reni. Copiii pregătesc o farfurie cu lapte sau o budincă de orez, în speranța că aceasta va fi mâncată de elfi, personaje despre care se crede că îl ajută pe aducătorul de daruri.